

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор науково-педагогічної
та навчальної роботи _____ О.І.Гура
« _____ » _____ р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр	Магістр
Спеціальність:	035 Філологія	035 Філологія
Спеціалізація:	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма:	Переклад (англійський), Переклад (німецький), Переклад (французький)	Переклад (англійський), Переклад (німецький), Переклад (французький)
Освітня кваліфікація:	Бакалавр філології	Магістр філології
Професійна кваліфікація:	Перекладач першої іноземної мови	За навчальним планом денної форми: Перекладач першої іноземної мови, Перекладач другої іноземної мови За навчальним планом заочної форми: Перекладач першої іноземної мови

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальних і виробничих практик спеціальності «035 Філологія» освітніх програм «Переклад (англійський)», «Переклад (німецький)», «Переклад (французький)».

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми (Пр. №__ від _____ Вченої ради ЗНУ) та відповідає стандартам вищої освіти спеціальності «035 Філологія».

Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетенцій, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма	Переклад (англійський), Переклад (німецький), Переклад (французький)
Професійна кваліфікація (за наявності)	Перекладач першої іноземної мови

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича практика (перекладацька)	6	Підприємства та банківські установи, заводи, центри іноземних мов, туристичні агенції.	1.Гід-перекладач 2. Перекладач 3. Перекладач технічної літератури 4. Редактор-перекладач	1. Перекладацька компетенція: знання загальних принципів перекладу, а також навички та уміння його здійснення 2. Інструментальна компетенція: використання документальних та технологічних ресурсів, що мають відношення до роботи перекладача; 3. Дослідницька (пошукова): здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань. 4. Особистісна компетенція: психофізіологічний компонент: когнітивні, психомоторні та поведінкові механізми (пам'ять, увага, психологічна стійкість, критичне відношення,

					<p>тощо); морально- етична субкомпетенція: почуття відповідальності за якість власної праці; об'єктивність та надійність; скромність, ввічливість, дотримання конфіденційності; субкомпетенція самовдосконалення: готовність та потреба у постійній самоосвіті та розвитку; фахово-соціальна субкомпетенція: прийоми та норми спілкування у професійному середовищі, уміння пропонувати свої послуги на ринку праці, укладати договір на виконання перекладу, співпрацювати з фахівцями у відповідній галузі тощо.</p> <p>5. Периферійні компетенції: предметні знання, використання словників, документації, резюме і технічних засобів, вміння користуватися комп'ютером; друкарські вміння, здатність забезпечення детального резюме з боку замовника та вибору необхідних довідкових матеріалів, встановлення зворотного зв'язку із замовником.</p>
--	--	--	--	--	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика має на меті реалізацію теоретичних знань студентів в галузі перекладу, відповідних практичних умінь, прищеплення досвіду самостійної перекладацької діяльності. **Завдання практики** формуються відповідно галузі перекладацької діяльності:

1. Комунікативна (письмовий переклад) передбачає забезпечення письмової комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення письмового перекладу спеціалізованих, науково-популярних, суспільно-політичних, художніх та науково-технічних текстів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації.

2. Комунікативна (усний переклад) включає забезпечення усної комунікації у різних галузях господарства, науки і культури, а саме: здійснення усних перекладів різних видів (усного послідовного, двостороннього та синхронного перекладу); здійснення комунікації в рамках переговорів; користування сучасними методами збирання і обробки інформації.

3. Професійно-перекладацька (усна та письмова офіційно-ділова комунікація) полягає у забезпеченні усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта і перекладача-менеджера або діяльності перекладача-консультанта в державних та недержавних організаціях; вивірення тексту перекладу в межах діяльності перекладача-референта.

4. Науково-дослідницька (в галузі лінгвістики, перекладознавства, літературознавства) полягає у застосуванні методів проведення наукових досліджень та проведення аналізу мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

5. Теоретико-лінгвістична (забезпечення взаємозв'язку теоретичного і практичного аспектів мови та перекладу) передбачає застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань та забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів в процесі здійснення перекладів.

6. Зв'язки з громадськістю (забезпечення підвищення загальної мовної культури громадян) полягає в участі у публічних лекціях, виступах, читаннях лекцій, виступах у пресі, по радіо і на телебаченні, а також ділове листування.

7. Використання міжнародних інформаційних систем та технологій включає пошук інформації з використанням глобальних інформаційних мереж та автоматизованих інформаційно - пошукових та довідникових систем із застосуванням сучасних технологій, а також роботу з базами даних.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича практика проводиться на базі підприємств, що підтримують зв'язки із закордонними фірмами, або співпрацюють з ними, що зумовлює потребу в перекладацькій діяльності. Студенти, що влаштовуються на виробничу практику, надходять у розпорядження керівника відповідного відділу на підприємстві та діють згідно за внутрішнім розпорядком підприємства.

Вся діяльність студентів під час практики повинна бути спрямована на закріплення вмінь письмового та усного перекладу на виробництві, активне використання спеціалізованих словників та довідників, самостійну діяльність з напрямку своєї майбутньої професії.

Під час практики студент суворо дотримується правил охорони праці і протипожежної безпеки. З цією метою він проходить інструктаж, перш ніж приступити до практики. Він також ознайомиться із специфікою підприємства, на якому проводиться виробнича практика, з режимом роботи базового відділу, щоб суворо дотримуватися внутрішнього розпорядку підприємства, засвоює термінологічний корпус, що стосується даного виробництва, та процеси, з якими той пов'язаний.

В межах письмового перекладу студент-практикант повинен удосконалити вміння складання та перекладання ділової кореспонденції, пов'язаної із виробничим процесом (ділових паперів, ділових угод), а також проаналізувати особливості матеріалу що пропонується для перекладу, з лінгвістичної точки зору (особливості синтаксису, кліше), особливості вживання частин мови (прикметників, прийменників) в порівнянні з художнім текстом на даній іноземній мові.

В межах усного перекладу студент розвиває вміння перекладу під час ділових зустрічей, ділових переговорів, ділових нарад, під час супроводжування представників адміністративно-службового корпусу у ділових місіях, а також вміння вирішувати виробничі питання що виникають, самостійно. Студент повинен, спостерігати роботу досвідчених фахівців у галузі перекладу та переймати у них навички професійного спілкування зі службовцями, повинен вести щоденник виробничої практики, де він має відображати обсяг та характер виконаної роботи, а також, використовуючи нагоду виробничою практики, зібрати практичний матеріал для свого курсового проекту .

Функції студента-практиканта повинні відповідати профілю його навчання. Під час практики керівник може надавати студенту-практиканту індивідуальні завдання з метою розширення його світогляду, підвищення ініціативи, а також у зв'язку з виробничою необхідністю. Індивідуальні завдання мають носити виробничий характер, занотовуватись студентом у щоденнику практики з аналізом досягнутих результатів. Таким індивідуальним

завданням може бути, наприклад, вивчення особливостей етикету для перекладача, особливостей складання факсів тощо.

Ступінь вищої освіти	магістр
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма	Переклад (англійський), Переклад (німецький), Переклад (французький)
Професійна кваліфікація (за наявності)	Перекладач першої іноземної мови, Перекладач другої іноземної мови

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича практика	7	Підприємства та банківські установи, заводи, центри іноземних мов, туристичні агенції.	1. Гід-перекладач 2. Лінгвіст 3. Перекладач 4. Перекладач технічної літератури 5. Редактор-перекладач	1. Стратегічна компетенція: інтегроване вміння перекладати, що ґрунтується на координації решти компетенцій у процесі здійснення перекладацької діяльності. 2. Трансференційна: вміння обирати стратегії перекладу та функціональної перспективи висловлювання; бути здатним до конфігурації пам'яті та гнучкості переключення з одного мовного коду на інший, здійснювати опір інтерференції. 3. Трансляторіальна компетенція: вміння аналізувати резюме замовника та текст оригіналу, визначати перекладацькі стратегії, презентувати текст перекладу, працювати з документацією, володіти термінологією, знати професійну поведінку

					<p>перекладача тощо.</p> <p>4. Інструментальна компетенція: використання документальних та технологічних ресурсів, що мають відношення до роботи перекладача.</p> <p>5. Дослідницька (пошукова): здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань.</p> <p>6. Особистісна компетенція: психофізіологічний компонент: когнітивні, психомоторні та поведінкові механізми (пам'ять, увага, психологічна стійкість, критичне відношення тощо), морально-етична субкомпетенція: почуття відповідальності за якість власної праці; об'єктивність та надійність; скромність, ввічливість, дотримання конфіденційності; субкомпетенція самовдосконалення: готовність та потреба у постійній самоосвіті та розвитку; фахово-соціальна субкомпетенція: прийоми та норми спілкування у професійному середовищі, уміння пропонувати свої послуги на ринку праці, укладати договір на виконання перекладу, співпрацювати з фахівцями у відповідній галузі</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>тощо.</p> <p>7. Периферійні компетенції: предметні знання, використання словників, документації, резюме і технічних засобів, вміння користуватися комп'ютером; друкарські вміння, здатність забезпечення детального резюме з боку замовника та вибору необхідних довідкових матеріалів, встановлення зворотного зв'язку із замовником.</p>
--	--	--	--	--	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є реалізація та вдосконалення теоретичних та практичних знань студентів в галузі перекладу, примноження досвіду самостійної перекладацької діяльності. **Завдання практики** формуються відповідно галузі перекладацької діяльності:

1. Комунікативна (письмовий переклад) передбачає здійснення письмового перекладу спеціалізованих, науково-популярних, суспільно-політичних, художніх та науково-технічних текстів будь-яких рівнів складності.

2. Комунікативна (усний переклад) полягає у здійсненні усних перекладів будь-яких видів (усного послідовного, двостороннього та синхронного перекладу) та комунікації в рамках переговорів різної тематики.

3. Професійно-перекладацька включає забезпечення усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта і перекладача-менеджера або діяльності перекладача-консультанта в державних та недержавних організаціях; забезпечення оцінки якості виконаного перекладу з оригіналом, виявлення відхилень від оригіналу, вивірення тексту перекладу в межах діяльності перекладача-референта

4. Науково-дослідницька передбачає застосування методів проведення наукових досліджень та аналіз мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

5. Теоретико-лінгвістична включає застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань та забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів в процесі здійснення перекладів.

6. Зв'язки з громадськістю передбачають участь у публічних лекціях, виступах, читаннях лекцій, виступах у пресі, по радіо і на телебаченні, а також ділове листування.

7. Використання міжнародних інформаційних систем та технологій включає пошук інформації з використанням глобальних інформаційних мереж та автоматизованих інформаційно - пошукових та довідникових систем із застосуванням сучасних технологій, а також роботу з базами даних.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича практика на освітньому рівні «магістр» носить виробничий характер і їй відводиться особлива роль у системі вузівської професійної підготовки.

Виробнича практика проводиться на базі підприємств, що підтримують зв'язки із закордонними фірмами, або співпрацюють з ними, що зумовлює потребу в перекладацькій діяльності. Магістри, що влаштовуються на виробничу практику, надходять у розпорядження керівника відповідного відділу на підприємстві та діють згідно за внутрішнім розпорядком підприємства.

Вся діяльність студентів під час практики повинна бути спрямована на закріплення та вдосконалення вмінь письмового та усного перекладу на виробництві, активне використання спеціалізованих словників та довідників, самостійну діяльність з напрямку своєї майбутньої професії.

Під час практики студент суворо дотримується правил охорони праці і протипожежної безпеки. З цією метою він проходить інструктаж, перш ніж приступити до практики. Він також ознайомиться із специфікою підприємства, на якому проводиться виробнича практика, з режимом роботи базового відділу, щоб суворо дотримуватися внутрішнього розпорядку підприємства, засвоює термінологічний корпус, що стосується даного виробництва, та процеси, з якими той пов'язаний.

В межах письмового перекладу студент-практикант повинен удосконалити вміння складання та перекладання ділової кореспонденції, пов'язаної із виробничим процесом (ділових паперів, ділових угод), а також проаналізувати особливості матеріалу що пропонується для перекладу, з лінгвістичної точки зору (особливості синтаксису, кліше), особливості вживання частин мови (прикметників, прийменників) в порівнянні з художнім текстом на даній іноземній мові.

В межах усного перекладу студент розвиває вміння перекладу під час ділових зустрічей, ділових переговорів, ділових нарад, під час супроводжування представників адміністративно-службового корпусу у ділових місіях, а також вміння вирішувати виробничі питання що виникають, самостійно. Студент повинен, спостерігати роботу досвідчених фахівців у галузі перекладу та переймати у них навички професійного спілкування зі службовцями, повинен вести щоденник виробничої практики, де він має відображати обсяг та характер виконаної роботи, а також, використовуючи нагоду виробничою практики, зібрати практичний матеріал для свого дипломного проекту .

Функції студента-практиканта повинні відповідати профілю його навчання. Під час практики керівник може надавати студенту-практиканту індивідуальні завдання з метою розширення його світогляду, підвищення ініціативи, а також у зв'язку з виробничою необхідністю. Індивідуальні завдання мають носити виробничий характер, занотовуватись студентом у щоденнику практики з аналізом досягнутих результатів. Таким індивідуальним завданням може бути, наприклад, вивчення особливостей етикету для перекладача, особливостей складання факсів тощо.

Ступінь вищої освіти	магістр
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма	Переклад (англійський), Переклад (німецький), Переклад (французький)
Професійна кваліфікація (за наявності)	Перекладач першої іноземної мови, Перекладач другої іноземної мови

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича практика	7	Підприємства та банківські установи, заводи, центри іноземних мов, туристичні агенції.	1.Гід-перекладач 2. Лінгвіст 3. Перекладач 4. Перекладач	1. Стратегічна компетенція: інтегроване вміння перекладати, що ґрунтується на координації решти компетенцій у процесі

				<p>технічної літератури</p> <p>5. Редактор-перекладач</p>	<p>здійснення перекладацької діяльності.</p> <p>2. Трансференційна: вміння обирати стратегії перекладу та функціональної перспективи висловлювання; бути здатним до конфігурації пам'яті та гнучкості переключення з одного мовного коду на інший, здійснювати опір інтерференції.</p> <p>3. Трансляторіальна компетенція: вміння аналізувати резюме замовника та текст оригіналу, визначати перекладацькі стратегії, презентувати текст перекладу, працювати з документацію, володіти термінологією, знати професійну поведінку перекладача тощо.</p> <p>4. Інструментальна компетенція: використання документальних та технологічних ресурсів, що мають відношення до роботи перекладача.</p> <p>5. Дослідницька (пошукова): здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань.</p> <p>6. Особистісна компетенція: психофізіологічний компонент: когнітивні, психомоторні та поведінкові механізми (пам'ять, увага, психологічна стійкість, критичне відношення тощо),</p>
--	--	--	--	---	---

					<p>морально-етична субкомпетенція: почуття відповідальності за якість власної праці; об'єктивність та надійність; скромність, ввічливість, дотримання конфіденційності; субкомпетенція самовдосконалення: готовність та потреба у постійній самоосвіті та розвитку; фахово-соціальна субкомпетенція: прийоми та норми спілкування у професійному середовищі, уміння пропонувати свої послуги на ринку праці, укласти договір на виконання перекладу, співпрацювати з фахівцями у відповідній галузі тощо.</p> <p>7. Периферійні компетенції: предметні знання, використання словників, документації, резюме і технічних засобів, вміння користуватися комп'ютером; друкарські вміння, здатність забезпечення детального резюме з боку замовника та вибору необхідних довідкових матеріалів, встановлення зворотного зв'язку із замовником.</p>
--	--	--	--	--	--

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є реалізація та вдосконалення теоретичних та практичних знань студентів в галузі перекладу, примноження досвіду самостійної перекладацької діяльності. **Завдання практики** формулюються відповідно галузі перекладацької діяльності:

1. Комунікативна (письмовий переклад) передбачає здійснення письмового перекладу

спеціалізованих, науково-популярних, суспільно-політичних, художніх та науково-технічних текстів будь-яких рівнів складності.

2. Комунікативна (усний переклад) полягає у здійсненні усних перекладів будь-яких видів (усного послідовного, двостороннього та синхронного перекладу) та комунікації в рамках переговорів різної тематики.

3. Професійно-перекладацька включає забезпечення усної та письмової комунікації в межах діяльності перекладача-референта і перекладача-менеджера або діяльності перекладача-консультанта в державних та недержавних організаціях; забезпечення оцінки якості виконаного перекладу з оригіналом, виявлення відхилень від оригіналу, вивірнення тексту перекладу в межах діяльності перекладача-референта

4. Науково-дослідницька передбачає застосування методів проведення наукових досліджень та аналіз мовних явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

5. Теоретико-лінгвістична включає застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань та забезпечення взаємозв'язку теоретичного та практичного аспектів в процесі здійснення перекладів.

6. Зв'язки з громадськістю передбачають участь у публічних лекціях, виступах, читаннях лекцій, виступах у пресі, по радіо і на телебаченні, а також ділове листування.

7. Використання міжнародних інформаційних систем та технологій включає пошук інформації з використанням глобальних інформаційних мереж та автоматизованих інформаційно - пошукових та довідникових систем із застосуванням сучасних технологій, а також роботу з базами даних.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Виробнича практика на освітньому рівні «магістр» носить виробничий характер і їй відводиться особлива роль у системі вузівської професійної підготовки.

Виробнича практика проводиться на базі підприємств, що підтримують зв'язки із закордонними фірмами, або співпрацюють з ними, що зумовлює потребу в перекладацькій діяльності. Магістри, що влаштовуються на виробничу практику, надходять у розпорядження керівника відповідного відділу на підприємстві та діють згідно за внутрішнім розпорядком підприємства.

Вся діяльність студентів під час практики повинна бути спрямована на закріплення та вдосконалення вмінь письмового та усного перекладу на виробництві, активне використання спеціалізованих словників та довідників, самостійну діяльність з напрямку своєї майбутньої професії.

Під час практики студент суворо дотримується правил охорони праці і протипожежної безпеки. З цією метою він проходить інструктаж, перш ніж приступити до практики. Він також ознайомиться із специфікою підприємства, на якому проводиться виробнича практика, з режимом роботи базового відділу, щоб суворо дотримуватися внутрішнього розпорядку підприємства, засвоює термінологічний корпус, що стосується даного виробництва, та процеси, з якими той пов'язаний.

В межах письмового перекладу студент-практикант повинен удосконалити вміння складання та перекладання ділової кореспонденції, пов'язаної із виробничим процесом (ділових паперів, ділових угод), а також проаналізувати особливості матеріалу що пропонується для перекладу, з лінгвістичної точки зору (особливості синтаксису, кліше), особливості вживання частин мови (прикметників, прийменників) в порівнянні з художнім текстом на даній іноземній мові.

В межах усного перекладу студент розвиває вміння перекладу під час ділових зустрічей, ділових переговорів, ділових нарад, під час супроводжування представників адміністративно-службового корпусу у ділових місіях, а також вміння вирішувати виробничі питання що виникають, самостійно. Студент повинен, спостерігати роботу досвідчених фахівців у галузі перекладу та переймати у них навички професійного спілкування зі службовцями, повинен вести щоденник виробничої практики, де він має відображати обсяг та характер виконаної роботи, а також, використовуючи нагоду виробничою практики, зібрати практичний матеріал для свого дипломного проекту .

Функції студента-практиканта повинні відповідати профілю його навчання. Під час

практики керівник може надавати студенту-практиканту індивідуальні завдання з метою розширення його світогляду, підвищення ініціативи, а також у зв'язку з виробничою необхідністю. Індивідуальні завдання мають носити виробничий характер, занотовуватись студентом у щоденнику практики з аналізом досягнутих результатів. Таким індивідуальним завданням може бути, наприклад, вивчення особливостей етикету для перекладача, особливостей складання факсів тощо.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: методисти від кафедр, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувачі кафедр, які забезпечують проведення практики, заступник декана факультету іноземної філології з навчальної роботи, декан факультету іноземної

філології;

– *від бази практики*: керівник практики від бази практики

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радами факультетів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної та вченої ради факультету іноземної філології.